

ÖZET

Konkur (Engel) at yarışları, dünyada olduğu gibi Kırgızistan'da da, her geçen gün popülaritesini arttırmakta ve konkur atlarının performans takibi ve sağlık kontrolleri için önemli harcamalar yapılmaktadır. İyi bir performans için hayvanların bazı hematolojik, biyokimyasal ve diğer faktörlerinin yarış öncesi ve sonrasında değerlendirilmesi önemli görülmektedir.

Çalışma Bişkek bölgesi konkur at yarışlarında yarışan spor atlarının yarış öncesi ve sonrası bazı hematolojik (WBC, RBC, HGB, HCT, MCV, MCH, MCHC, RDW-CV, RDW-SD, PLT, MPV, PDW, PCT), ve biyokimyasal değerler (kan glukoz, ALT, ALP, AST, LDH, üre, GGT, CK, kreatinin) ile serum mineral düzeyleri (Serum Ca, Mg ve P), göz içi basıncı ve perifer kan ANAE pozitif lenfosit oranlarının belirlenmesinin yanı sıra yine yarış öncesi ve sonrası nazal eksfoliyasyonun değerlendirilmesi amacıyla yapılmıştır.

Bu amaçla yarış hayvanlarından yarışma öncesi ve hemen sonrasında kan örnekleri EDTA'lı ve normal tüplere alınarak belirlenen yöntemlerle hematolojik ve biyokimyasal değerlendirmeler yapıldı. Hazırlanan froti örneklerinden ANAE pozitif lenfosit oranları belirlendi. İşlemlerden bağımsız olarak göz tansiyonları ölçüldü ve nazal eksfoliyasyonu değerlendirmek amacıyla burun svapları alındı. Tüm veriler istatistiksel olarak karşılaştırıldı.

Çalışma sonunda hematolojik verilerden HCT ve MPV değerlerinde, biyokimyasal analizlerde ise serum glukoz düzeyinde farklılıklar bulunmuştur. Yine perifer kan ANAE pozitif lenfosit oranlarının da yarış performansından etkilendiği görülmüştür. (Biyokimyasal veriler değerlendirildiğinde ise serum glukoz seviyesinin değiştiği ve diğer biyokimyasal değerlerin koruduğu), Serum mineral düzeyleri ve göz içi basıncının yarış performansı üzerinde etkili olmadığı belirlenmiştir. Benzer şekilde nazal eksfoliyasyonda da bir farklılık tespit edilememiştir.

Sonuç olarak konkur yarış atlarında performansa bağlı olarak perifer kan ANAE pozitif lenfosit oranının değiştiği görülürken, hematolojik ve biyokimyasal değişimlerin belirli parametrelerle sınırlı kaldığı gözlenmiştir.

ANAHTAR KELİMELER: ANAE, hematoloji, Konkur atı, nazal eksfoliyasyon, serum biyokimya.